

Ekspremtas iš Diuseldorfio menų akademijos

kuriame buvo sunku kažką išskirti ar rasti bent dailelę lietuviškai tapybos tradicijai būdingo santūrumo ar tapybinių „plonybių“.

Iš pat pradžių nusiteikiau žiūrėti tik tapybos ir video darbus. Nustebau, kad iš tikrujų ir dominavo daugiausia tapyba su objektais, bei skulptūros. Ekspozicijoje matyti medijų niveliacija – tapybos darbai verčiami objektais – lentyna su knygomis, ar akvariumu, o skulptūra aptapoma, dažoma. Daiktai peizažas, figūros paveiksle dažnai tarsi mažimosios į vieną raizginį, neartikuliuojant jų prasmėmis, sudarant gamtinėsios logikos dėsnius fonas lipa į pirmą planą, žmonių kūno dalys liejasi su aplinka, pakimba erdvėje ar aplamai netenkia reikmės. Realybės sufantastinimas ar mistifikavimas dvelkia apokalipsės paženklintu menu. Paveiksluose „išnyra“ klasikinio meno citatų, jos priešpastatomos postmoderniemis papildiniamis.

Video darbų – mažai, dažniausiai jie instaliacijai prateisdaud autoriaus tapybos ar fotografijos darbų idėjas. Tapybos figūratyvumas įvardytu „Naujuoju daiktiskumu“. Netgi abstrakcijos dėlėjosi iš atpažįstamų figūrų ar objektų. Sunku ižvelgti fotografijos itaką tapybai, kuri tokia akivaizdi standieninėje lietuvių tapyboje.

Išsivežiant išprotėjusios materijos pasaulio apokalipsės akivaizdoje išpūdį. Tame „išprotėjime“ tarsi bandoma kalbėti apie šiuolaikinį žmogų technologinių invazių kupinamą pasaulyje, kai asmenybė niveliuoja su destruktyvia aplinka, netekdama savo pačios tapatumo, ištirpdama joje. Nebegali pasitikėti netgi savo rega – ji apgaulinga, kaip ir beirstantys gamtos dėsniai. Šios tendencijos artimos ir mūsų jaunajai menininkų kartai, tiktais smarkiai skiriasi kontekstas, kuriame išaugome ir kuriame gyvename, mūsų tapybiniai genai ir temperamentas.

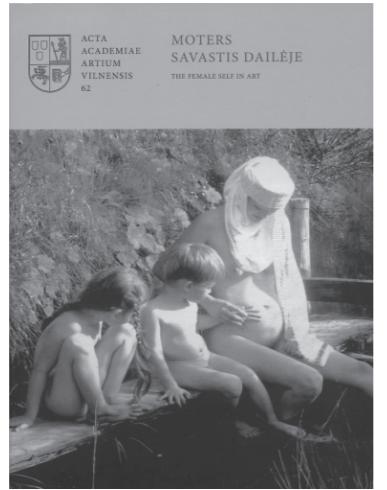
Meno doktorantė Monika Furmanavičiūtė
Autorės nuotraukos

Lietuvos dvarų sodybų atlasas. Šilalės rajono savivaldybė. T. I. V., 2012
Dailininkė Sigutė Chlebinskaitė

Tai pirmoji VDA Dailėtyros instituto ir VDA leidyklos sumanyto grandiozinio projekto kregždė. Atlase atskirais tomai numatoma aprašyti visose Lietuvos savivaldybėse buvusius dvarus ir iki šių dienų išlikusias jų sodybas arba ju fragmentus.

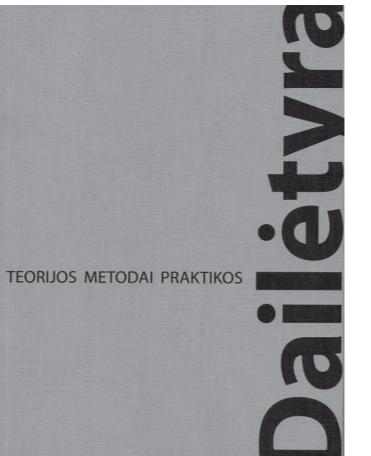
Pirmajam tomui pasirinktas Šilalės rajonas, kuriame išlikusių sodybų (tiksliau jų fragmentų) išin mažai. Remiantis įvairiais istoriniais saltiniais išaiškintos visos kada nors rajono savivaldybės ribose buvusios dvarų sodybos (iš viso 133). Šiame tome skelbiama dvarų aprašų autoriai – Kazys Misius ir Dalė Puodžiukienė. Straipsniai iliustruojami dvarų planais, archyvinėmis ir pastarojo meto fotografiniomis. Knygoje išdėti ir du išsamūs apžvalginių straipsnių: dvarų istorinio tyrimo specifikos klausimais ir apibendrinantis Šilalės rajono dvarų sodybų raidos bruožus.

Moters savastis dailėje. V., 2011
Sudarytoja Ramutė Rachlevičiūtė

62-asis Acta Academiae Artium Vilnensis tomas, kuriame publikuojami straipsniai, parengti 2010 m. vykusios konferencijos seminaro „Mano teritorija“ (kuri organizavo VDA ir Tarptautinės dailės kritikų asociacijos AICA Lietuvos sekcija) prancišmų pagrindu. Straipsniai aprėpiā nemažą chronologinę atkarpar – nuo XIX a. iki XXI a. pra-

džios. Nagrinėjama atskirų moterų dailininkų (pripažintų ir užmirštų) kūryba, aptariamos moterų dailininkų organizacijos, moteriškasis dėmuo atskirose dailės srityse ir kt.

Dailėtyra: teorijos, metodai, praktikos.
V., 2012
Sudarytoja Giedrė Mickūnaitė

Pirmasis originalus lietuviškas dailėtyros vadovėlis, skirtas pirmiausia VDA dailėtyros studijų programos bakalaureantams. Jame siekta apžvelgti šiuolaikinėje dailėtyroje taikomas teorijos, jų esmę, istorinį ir šiandienį kontekstą; pristatyti teorijos ir metodo ryšį; pateikti teorijos taikymo dailėtyroje pavyzdžių; susieti teoriją su Lietuvoje vienai prieinamais dailės objektais. Šie tikslai nulėmė ir knygos struktūrą. Ji sudaryta iš penkių skirtingu autorių parašytų dalų: Vaizdas ir medija; Aplinka ir ryšiai; Rega ir suvokimas; Struktūra ir mąstymas; (At)pažinimas. Vadovėlio paraminges ir išleidimas finansuotas ES lėšomis.

Trumpai • Šiemetiname Gražiausiu knygų konkurse, kurio laureatai buvo apdovanoti Vilniaus knygų mugėje, pagrindinę premiją pelnė VDA leidykloje dirbanti dailininkė Sigutė Chlebinskaitė (už knygos „Lituania in Atlantibus“ apipavidalinimą, leidykla advokatų kontora „LAWIN Lideika, Petrauskas, Valiūnas ir partneriai“). S. Chlebinskaitė apdovanota ir dviečių diplomas (už Vlado Bražiūno knygos „Kuosos Kro gvenimas atvirkšciai“) ir už Giedrės Jankevičiūtės sudarytos knygos „Atrasti Vilniu: skiriamai Vladui Drėmai“ apipavidalinimą. Diplomą pelnė ir doc. Kestutis Vasiliūnas už Jono Vaicieniono knygos „Lietuvos karyba“ apipavidalinimą. Kniga vaikams „Nojaus arka“ (leidėjas K. Vasiliūnas) pelnė diplomą už iliustracijas (iliustracijų autorių grafikas E. Mikalauskis). VDA prizu už Margaritos Matulytės knygos „Nihil obstat“ apipavidalinimą apdovanotas dailininkas Tomas Mrazauskas. Vilniaus knygų mugėje taip pat eksponuotas galerijos „Kairė-dešinė“ projektas „Metai“ (knygos autorių lektorius M. Dūda) su autoriniais knygos atvartais • Vasario 10 d. Klaipėdos apskrities viešojoje I. Simonaitytės bibliotekoje atidaryta VDA Telšių fakulteto Metalo plastikos katedros IV kurso studentų meninės juvelyrės paroda „Karallai“. Parodos autoriai: V. Dirvonkytė, J. Gaštautaitė, K. Jurkutė, R. Paliskevičiūtė, M. Vaitkūnės ir R. Zaveckaitė • Vasario 9–12 d. Telšių fakulteto doc. Ramūnas Banys, doc. Laima Mikalauskienė ir Dizaino (Baldų dizaino ir restauravimo specialybės) studijų programos IV kurso 3 studentai buvo išvykėti į Stokholmą (Švedija), kur aplankė parodas „Stockholm Design Week 2012“ ir „Stockholm Furniture Fair 2012“ • Vasario 17 d. „Klaipėdos galerijoje“ atidaryta Telšių fakulteto dėstytojo Vytauto Mockaičio kūrybos paroda ir pristatyta knyga „Vytautas Mockaičis (1958–2011)“. Parodos ir knygos pristatymo dalyvavę Lietuvos dailininkų sajungos pirmininkas Eugenijus Nelevaika, Lietuvos dailininkų sajungos Klaipėdos skyriaus pirmininkas Arūnas Sakalauskas, knygos sudarytoja ir tekstų autorė Vaidilutė Brazauskaitė-Lupeikiencė •

Redaktorius
Vidmantas Jankauskas

VILNIAUS DAILĖS AKADEMIJA

INFORMACINIS BIULETENIS Nr. 2 (207) 2012 VASARIS

Prof. E. G. Bogdanienė

Europos kreditų perkėlimo ir kaupimo sistema – turintiems tikslą

Šį mėnesį akademinei bendruomenei pristatyta Nacionalinės studijų kreditų sistemos koncepcija, pagrįsta pagrindiniais Europos kreditų perkėlimo ir kaupimo sistemos (ECTS) principais. Šiame darbe dalyvavo dauguma Lietuvos aukštųjų mokyklų – tarp jų, ir meno mokyklos. Apie tai, kuo ši koncepcija ir apskritai ECTS inspiruota kaita svarbi mūsų aukštajam moksliui apskritai ir meno sričiai konkretiai, savo minėtimis dalijasi VDA prorektorė studijoms prof. Eglė Ganda Bogdanienė.

Naujovės išbandomos kritinių žvilgsnių

Mes manome, kad VDA programos, kuriose igyjamos profesinės žinios ir gebėjimai, diegiamos bendrosios kompetencijos ir skatinamas aktyvus, motyvuotas ir kurybiškas poziūris į mokymąsi visą gyvenimą buvo ir yra pakankamai geras. Tą iliustruoja mūsų absolventų pasiekimai tarptautinėje arenaje – svarbiausiuose dailės ir dizaino konkursuose ir parodose, taip pat dailėtyrininkų ir architektų pasiekimai, foto ir medijų meno atradimai. Šiuolaikinio meno vertė gali būti nustatyta tik tarptautinėje kontekste, todėl vienas iš meno universitetų strateginių uždaviniių – numatyti studijų programą, kuriose plėtojama nacionalinio identiteto tyrimų ir modernių ižvalgu dermė, perspektyvas. Suvokdami meno ir kultūros svarbą šiuolaikiniame pasaulyje, įvardiname save nacionalinės kultūros politikos strategais ir kūrėjais, itakojančiais pasaulinės kultūros raidą. Ši misija ipareigoja nuolat sekti tarptautinį meno kontekstą, plėtoti meninius tyrimus, dalyvauti tarptautiniuose projektuose, bendradarbuoti su socialiniais dalininkais, diegti naujausias technologijas ir, suvokiant šiuolaikinio pasailio iššūkius, keisti ir tobulinti studijų programas.

Mes, meno akademijų atstovai, esame pokyčių auksčio mokslo sistemoje dalyviai, tačiau turime pakankamai kritišką poziūrį į vykstančius pokyčius, bet ne blogąja ta žodžio prasme. Gebėjimams analizuoti ir kritiškai vertinti situacijas – šiuolaikinio žmogaus prievalumas. Oriai vertinti savo ankstesnius pasiekimus mus ipareigoja ilgametė VDA patirtis. Juk mūsų aukštostos mokyklos absolventai yra tie, kurie garsina Lietuvą visame pasaulyje. Todėl ECTS projekto vienos pagrindinių tikslų – diegti į studentų orientuotas studijas – VDA yra seniai vykdomas. Individualių studijų planų sudarymas, išskirtinis dėmesys kiekvienam studentui, asmeninės konsultacijos – tai ilgametė Vilniaus dailės akademijos patirtis. Mūsų programos visa laiką buvo orientuotos į studentų rezultatus. Juk mes esame tie, kurie savo kūryba skleidžiame žinią apie savo asmeninę tapatybę, tautinį identitetą ir šali. Jeigu mūsų studentų rezultatai yra blogi, vadinas, Lietuva pasaulyje reprezentuoja blogai. O juk šiandien galime pasidžiaugti tarptautiniu pasailio šiuo-

Šiu metų Vasario 16-ąjį Vilniaus dailės akademija pasitiko turėdama dar du prestižinių premijų laureatus: Lietuvos nacionalinė kultūros ir meno premija apdovanotas grafikos docentas Kęstutis Grigaliūnas („už istorinio laiko atspaudus šiuolaikiniame mene, už skaudžios atminties erdinį įvaizdinimą“), o Valstybinė mokslo premija pelnė dailėtyrininkė, VDA Dailėtyros instituto vyr. mokslių bendradarbiė dr. Rūta Janonienė (už darbų ciklą „Lietuvos bernardinų meninių paveldas. Vilniaus konvento architektūros ir dailės tyrimai“). Du nacionalinės premijos laureatus šiemet turi ir Lietuvos muzikos ir teatro akademija: tai muzikologas profesorius Vytautas Landsbergis ir dainininkė docentė Asta Krikščiūnaitė. Ta proga šventės išvakarėse Lietuvos muzikos ir teatro akademijos didžiojoje salėje įvyko abiejų aukštųjų mokyklų laureatų pagerbimo popietė. Susirinkusiuosius sveikino akademijų rektorai – prof. Audrius Klimas ir prof. Zbignevas Ibelgaupas, VDA prorektorius menui prof. Arvydas Šaltenis, Lietuvos muzikos ir teatro akademijos studentų meninių kolektyvai, padėkos žodži tarė premijų laureatai. Prof. V. Landsbergis savo pasisakymą dar papildė ir muzikiniu interpu.

Vidmantas Jankausko nuotraukos

Europos kreditų perkėlimo ir kaupimo sistema – turintiems tikslą

laikinio meno renginių dalyviais ir laimėtojais. Lietuvą garsina puikūs kūrėjai, atlikėjai, menotyrininkai. Taigi rezultatai mums visuomet buvo, yra ir bus svarbūs – tiesiog atejo laikas visa tai, ką darome studijose susisteminti, išanalizuoti ir formalizuoti, kas, žinoma, atima daug brangaus laiko, kurį būtų galima panaudoti nauji kūrybiniai idėjų brandinimui ir realizavimui arba naujų meno didaktikos metodų kūrimui...

Taigi šiuo metu vykstančius ECTS (aukštojo mokslo sisteminis) po-kyčius mes vertiname kaip jau veikiančių studijų programų kokybės garantijos palaikymą. Be to, šiuos pakyčius labiau tapatiname su kitų metodų ir formų įvadymu. Tarkim, saugiai važiuojį senu, patikimu, tvarkingai eks-plotuoju automobiliu, situacija pasikeičia, tenka persęsti į kitą, naujos kartos automobilį – tik tu vis tiek judi į priekį. Kiek naujasis automobilis pateisins tavo lūkesčius, parodys laikas. Svarbiausiai judant į priekį, numatyti savo tikslą, būti smalsiu, nuosekliau, valingu ir turėti gerą draudimą.

ECTS ir menininkai – suderinama?

Taigi tas matematiškas kreditų perskaičiavimas (jeigu dar apie jį gal-vojame) VDA vykdomų studijų esmės nekeičia. Juk studijų apimtį galima skaičiuoti įvairiai. Svarbu bendras vardiklis, leidžiantis plėtoti tarptautiš-kuom. Tai yra dar viena (be orientavimosi į studentus) geroji ECTS pusė. Skaitant pirmuosius Bolonijos proceso dokumentus, Dubline aprašus, Tun-ing rekomendacijas, jie skambiai pakankamai optimistiškai, orientuoti į ge-ranorišką, kolegišką, demokratiką susitarimą ir sistemišką bendradar-biavimą tarp Europos aukštųjų mokyklų. Mus sieja vientisa kredito sistema, kuri puikiai gali būti taikoma ir menų studijose. Kreditas, kaip tam tikras susitarimas, parodantis įgytas kompetencijas, pasiektais studijų rezultatus, kurį gauni vienoje ar kitoje aukštojoje mokykloje. Kreditas, tarsi bendras vardiklis Europos aukštojo mokslo erdvėje, bilietas, užtikrinantis tarptautinį mobilumą. VDA studentai yra vieni aktyviausių Lietuvoje dalyvaudami įvairose tarptautinių mainų programose. Jaudina tai, kad pastaraisiais metais vykdoma aukštojo mokslo politika skatina ne studijų programų harmonizavimą, išskirtinumo paieškas, bet griežtą

VDA Taryba, susirinkusi į pirmąjį posėdį.

V. Zaikausko nuotrakos

Posėdžiauja Lietuvos rektorių konferencija.

V. Jankausko nuotr.

VDA Taryba, susirinkusi į pirmąjį posėdį.

V. Zaikausko nuotrakos

Ekspremtas iš Diuseldorfio menų akademijos

Per sniegynų ir šalčio sukaustytą Europą mes, VDA Tapybos katedros studentai, aspirantai, doktorantai, vadovaujami katedros vedėjo prof. Jono Gasiūno, keliaujančios Reino-Vestfalijos žemėl link, kur jau ar ne 20-ajį kartą, dailininko Sauliaus Valiaus iniciatyva, mūsių Akademijos studentai lanko Diuseldorfio vaizduojamojo meno akademijoje vykstančias atvirąsias darbų peržiūras.

Diuseldorfio meno akademijoje mokési ir dirbo tokie garsūs menininkai kaip Joseph Beuys, Gerhard Richter, Sigmar Polke, Tomas Demand, Anselm Kiefer, Andreas Gursky ir kt. 1773 m. specialiai menų Akademijai statytas pastatas liko beveik nepa-kitek. Jisai pribloškia savo erdviomis auditorijomis, išpudingomis interjerų erdvėmis, kurios puikiu sąveikauja su šiuolaikine daile.

Arčiau link akademijos galėjom stebėti jos kryptimi plaukiančius žmonių srautus – visuomenės susidomėjimas jaunujių kūryba atrodė pavydėtinas. Viduje pasitiko didelis surmulys, triukšmingos diskusijos kūrių fone, spalvingai apsiréde studentai „pankiškoms“ šukuosenomis, bohemiušiu įvaizdiu, ar net susitapatindami su savo darbais, lyg autorai patys būtų ką tik nužengę iš savo paveikslų, ir visa tai dažnai sąmoningai teatralizuojama. Jie aktyviai pristatinėjo besidomintiesi savo darbus, rodė portfolio ir sudarė labai motyvuotų studentų išpūdį. Ne veltui dar visai nesenai ši meno institucija sąmoningai neišdavinėjo jokių aukštajų moksłų liudijančių diplomių, ir tokia vidaus politika, galima manyti, tik dar tikslingiau nuteikdavo kūrybinei laisvei meno studijas besirenkantį jauną žmogų.

Stebint juos buvo sunku ižvelgti susikaustymą, depresyvias nuotaikas, ar mums,

lietuviams, dažnai primetamą santūrumą – per visuotinį kleges beveik nebuvu įmanoma parinti ties kurio nors darbo rūmtesne analize. Kūriniai, sąmoningai integravoti į aplinką, švietė beveik atvira spalvinės paletės skale, ar net fluorescencinėmis spalvomis, pratęsdami visuotinį triukšmą, plepliai pasakojo savas istorijas, kupinas begales informacijos su visokeriausiai ženkliskaisiai papildiniais. Visų aukštajų auditorijų ekspozicijos liejosi į vientisą spalvų karnavalą, (nuvelia i 4 ps.)

VILNIAUS DAILĖS AKADEMIJOS KRONIKA

Vasaris

- 2 d. Bažnytinio paveldo muziejuje pristatomą dr. Liepos Griciūtės-Šverebienės monografija „XVII-XVIII a. bažnytinės procesijos Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje“
- 2-4 d. VDA dalyvauja Lietuvos parodų centre „Litexpo“ vykstančioje mugėje „Mokymasis, studijos, karjera“
- 6 d. Galerijoje „Akademija“ atidaroma Vinco Norkaus (1927-2006) jubiliejinių tapybos paroda ir Sauliaus Paukščio aktų paroda „Kūno faktai“
- 6 d. Naujosios VDA Tarybos pirmasis posėdis
- 7 d. Galerijoje-dirbtuvėje „Artifex“ atidaroma Kauno dailės fakulteto profesores, Lietuvos nacionalinės kultūros ir meno premijos laureatės Laimos Oržekauskienei personalinė paroda ir pristatomas katalogas
- 8 d. „Titaniko“ ekspozicijų salėje atidaroma Henriko Čerapo ir Algimanto

Premieras ir šventimo ir mokslo ministras lankosi VDA stende mugėje „Mokymasis, studijos, karjera“

Dizaino parodos „16 žingsnių artyn“ fragmentai

- Černiausko tapybos paroda „Jauno gitaristo to meilės darželis“
- 9 d. „Titaniko“ ekspozicijų salėje atidaroma Šiaurės ir Baltijos šalių dizaino paroda „16 žingsnių artyn“
- 14 d. „Titani-
- ke“ pristatomą knygą „Vieno projekto apkalta“
- 15 d. VDA ir LMTA atstovų – siemetinių nacionalinių kultūros ir meno bei mokslo premijų laureatų pagerbimo popietė Lietuvos muzikos ir teatro akademijoje
- 17 d. Klaipėdos apskrities dailininkų sąjungos galerijoje „Baroti“ atidaroma Monumentaliosios tapybos ir scenografijos katedros studentų ir dėstytojų paroda „JUSLINEPSEUDOTAPPYBA“ (dalyviai A. Makarevičius, D. Rusys, I. Skauronė, N. Petruska).
- 23-26 d. VDA leidykla dalyvauja Vilniaus knygų mugėje
- 24 d. Dizaino inovacijų centre vyksta Rektorių konferencijos posėdis
- 24 d. Žemaičių dailės muziejuje Plungėje atidaroma Telšių fakulteto retrospektyvinė metalo meno paroda
- 27 d. Galerijoje „Akademija“ atidaroma Mykolo Saukos ir Tauro Kensmino skulptūrų paroda

L. Griciūtės-Šverebienės knygų pristatymo akimirka.

P. Šverbo nuotr.

VDA leidyklos stendas Vilniaus knygų mugėje